

Балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандарына арналған «Балалар қоғамдық бірлестіктері – әлеуметтік тәрбиенің субъектісі» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандарына арналған «Балалар қоғамдық бірлестіктері – әлеуметтік тәрбиенің субъектісі» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) әлеуметтік-педагогикалық бағытта балаларға қосымша білім беруді дамытуға және әрі қарай жетілдіруге қатысты сұрақтарды қамтиды, педагогтердің теориялық, практикалық білімдерін жаңартуды және кәсіби дағдыларын кеңейтуді, оларға әдістемелік көмек көрсетуді қарастырады.

2. Бағдарлама Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Республикалық қосымша білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК (бұдан әрі - ҚР БҒМ РҚБОӨО) педагогтердің кәсіби қиындықтары мен қажеттіліктерін сауалнама жүргізу арқылы диагностикалау, сондай-ақ талдау жолымен әзірленді.

3. Біліктілікті арттыру курсының (бұдан әрі – Курс) ұзақтығы 80 сағатты құрайды. Сабақ кестесін құрастыру барысында ғылым мен педагогикалық технологиялардың жаңартылуын ескере отырып, бағдарлама тақырыбына өзгеріс енгізуге болады.

4. Курстың білім беру үдерісі оқытудың интерактивті формаларын қамтиды: дәріс, практикалық сабақ, шығармашылық шеберхана, шеберлік сынып, шағын топтарда жұмыс, дөңгелек үстел, конференция, тренинг, жобаларды қорғау.

5. Бағдарлама балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын қосымша білім беру ұйымдары педагогтерінің кәсіби және педагогикалық шеберліктерін жетілдіруге бағытталған.

6. Бағдарлама жинақталған тәжірибесін таратқан педагогтермен тікелей байланысуға, олардың қызметін инновациялық тұрғыдан талдау және зерделенген тәжірибесі негізінде педагогикалық қызметтің вариативтік моделін құруға мүмкіндік береді.

7. Бағдарлама оқыту бағдарламаларын жүргізу әдістемесін дамытуға және жетілдіруге, әлеуметтік-педагогикалық бағыт бойынша дәстүрлі және инновациялық әдістерді қолдана отырып, педагогтердің шығармашылығын ашуға ықпал етеді.

2-тарау. Глоссарий

8. Бағдарламада қолданылатын ұғымдар:

1) әлеуметтік тәрбие – табысты әлеуметтендіруге қажетті бала тұлғасының әлеуметтік маңызды қасиеттерін қалыптастырудың мақсатты үрдісі;

2) балалар қоғамдық бірлестіктері – әлеуметтік тәжірибені жинақтау, құндылық бағдарларын қалыптастыру және өзін-өзі жүзеге асыру мақсатында біріккен балалар мен ересектердің бірлескен іс-қимылдарын білдіретін әлеуметтік қозғалыстың құрамдас бөлігі;

3) балалардың өзін-өзі басқаруы – тәрбие процесінің қажетті құрамдас бөлігі, барлық балаларды қоғамдағы демократиялық қатынастар негіздеріне үйрету, өзін, ұжымда өз өмірін басқара білу, адамдар, Отан, табиғат, әлем, өзі туралы риясыз қамқорлық;

4) клуб (ағылш. club немесе club арқылы неміс. club) – адамдардың ортақ қызығушылықтары бар (іскерлік, танымдық, дамытушылық, ойын-сауық, коллекциялау және басқалар), көбінесе қауымдастыққа, ұйымға немесе қауымдастыққа ресми түрде біріккен кездесу орны;

5) STEAM – оқушыларға кез келген қиындықтағы тапсырмаларды орындауға мүмкіндік беретін әмбебап практикалық-бағытталған тәсіл.

3-тарау. Бағдарлама тақырыптары

9. Теориялық және практикалық академиялық сағаттар саны көрсетілген Бағдарлама тақырыптары:

1) нормативтік құқықтық модуль – 6 сағат (6 – теория).

Кіріспе. Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім беру: жағдайы және даму келешегі – 2 сағат (2 – теория).

Балалар қоғамдық бірлестігінің қызметін ұйымдастыратын ұйымдардың қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік құқықтық негіздері – 2 сағат (2 – теория).

Білім беру ұйымдарындағы жемқорлыққа қарсы күрес шаралары – 2 сағат (2 – теория);

2) психологиялық-педагогикалық модуль – 22 сағат (10 – теория, 12 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігі қызметінің психологиялық-педагогикалық негіздері – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Бала жағдайының психологиялық-педагогикалық диагностикасы – 6 сағат (2- теория, 4 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі балалардың жас ерекшеліктері – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі шығармашылық қызмет арқылы өзара қарым-қатынас психологиясы – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігін ұйымдастыру-педагогикалық сүйемелдеу – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика);

3) теориялық-технологиялық модуль – 24 сағат (12 – теория, 12 – практика).

STEM білім беру – қосымша білім берудегі жаңа технологиялар – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастыру бойынша бағдарламалар әзірлеудің теориялық негіздері – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Білім беру ұйымдарында өзін-өзі басқару органдарының даму келешегі. Балалар қоғамдық бірлестігін құру алгоритмі – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестіктері – баланы әлеуметтендіру институты – 2 сағат (2 – практика).

Қосымша білім беру жағдайында ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балалармен жұмыстың инновациялық технологиялары – 2 сағат (2 – теория).

Мектептің балалар қоғамдық бірлестігімен өзара қарым-қатынасының формалары мен технологиялары – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігін педагогикалық сүйемелдеу – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика);

4) практикаға бағдарланған модуль – 28 сағат (10 – теория, 18 – практика).

Оқушылардың әлеуметтік-тұлғалық дамуы бойынша білім беру ұйымдарындағы жобалау-зерттеу қызметі – 6 сағат (2 – теория, 4 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігінің азаматтық және шығармашылық қызметінің әртүрлі формаларын құрудағы балалар-жасөспірімдер бастамаларын дамыту – 6 сағат (2 – теория, 4 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігінің коммуникациялық ортадағы тренинг және коучинг технологиялары – 6 сағат (2 – теория, 4 – практика).

Балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастырудағы инновациялық тәсілдер – 6 сағат (2 – теория, 4 – практика).

Балалардың әлеуметтік коммуникациясын, ақпараттық кеңістікті, бала тұлғасының шығармашылық дамуын дамытуға арналған тренингтер. Жоба қорғау – 4 сағат (2 – теория, 2 – практика).

Барлығы – 80 академиялық сағат: теория – 38, практика – 42.

4-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

10. Бағдарлама мақсаты: балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандардың білімін жаңарту және кәсіби шеберлігін жетілдіруге жағдай жасау.

11. Бағдарлама мақсатына жету үшін келесі міндеттер айқындалған:

- 1) тыңдаушыларды қосымша білім беру жүйесінің заңнамалық және нормативтік құқықтық актілеріндегі жаңартулармен, қосымша білім беру мазмұнымен, оқытудың заманауи білім беру технологияларымен таныстыру;
- 2) білім алушының жеке тұлғасын әлеуметтендіру және тәрбиелеудің әр алуан түрлеріне кіріктірілген тәсілдерді енгізу;
- 3) балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі педагогикалық қызметтің немесе тәрбие үдерісінің жекелеген компоненттерін жобалау;
- 4) балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі білім алушының тұлғасын әлеуметтендірудің үздік тәжірибесімен және ғылым жетістіктерімен танысу;
- 5) балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі педагогтерге әдістемелік және практикалық көмек көрсету.

12. Курстың соңында балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандардың білімдері жаңартылады және кәсіби құзыреттілік дағдылары жетілдіріледі.

Курс соңында тыңдаушылар:

1) біледі:

балалар қоғамдық бірлестігінің қызметін ұйымдастыратын ұйымдардың қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік құқықтық негіздерін;

Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім беру: жағдайын және даму келешегін;

білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды;

«Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясы, «Рухани жаңғыру» бағдарламасы негізінде балалармен және жасөспірімдермен тәрбие жұмысының бағыттарын;

тәрбиенің негізгі принциптерін (гуманизм, патриотизм, руханилық, төзімділік және т. б.);

білім берудегі жүйелік, құзыреттілік және іс-әрекет тәсілдерінің мәнін.

2) меңгереді:

балалар қоғамдық бірлестігі қызметінің психологиялық-педагогикалық негіздерін және бала жағдайының психологиялық-педагогикалық диагностикасын қолдануды;

балалар қоғамдық бірлестіктерінде балалардың жас ерекшеліктерінің дамуын және шығармашылық қызмет арқылы өзара қарым-қатынас психологиясын ажырата алуды.

3) дағдысын қалыптастырады:

балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастыру бойынша бағдарламалар әзірлеудің теориялық негіздерін және білім беру ұйымдарында өзін-өзі басқару органдарының даму келешегін. Балалар қоғамдық бірлестігін құру алгоритмін;

оқушылардың әлеуметтік-тұлғалық дамуы бойынша білім беру ұйымдарындағы жобалау-зерттеу қызметін және балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастырудағы инновациялық тәсілдерін.

5-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

13. Бағдарлама құрылымы:

- 1) жалпы ережелер;
- 2) глоссарий;
- 3) бағдарлама тақырыптары;
- 4) бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері;
- 5) бағдарламаның құрылымы мен мазмұны;
- 6) оқу процесін ұйымдастыру;
- 7) бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі;
- 8) оқыту нәтижелерін бағалау;
- 9) курстан кейінгі қолдау;
- 10) негізгі және қосымша әдебиеттер тізімімен қамтылады.

14. Бағдарламаның мазмұны төрт модульден тұрады:

- 1) нормативтік құқықтық;
- 2) психологиялық-педагогикалық;
- 3) теориялық-технологиялық;
- 4) практикаға бағдарланған.

15. Нормативтік құқықтық модуль балаларға қосымша білім берудің заңнамалық, нормативтік құқықтық базасының жаңару, қазақстандық білімнің жаңғыру бағыттары бойынша сұрақтарды ашады.

Модульдің болжамды тақырыптары:

- 1) Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім беру: жағдайы және даму келешегі;
- 2) балалар қоғамдық бірлестігінің қызметін ұйымдастыратын ұйымдардың қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік құқықтық негіздері;
- 3) білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес шаралары.

16. Психологиялық-педагогикалық модуль балалармен психологиялық-педагогикалық жұмыс бойынша білімді жетілдіруді, бала тұлғасын дамыту, балалардың жас ерекшеліктері, балалар бірлестігінің қалыптасу заңдылықтарын, тұлғааралық қарым-қатынас мәселелерін, тұлғааралық және топтық дау-дамайлардың пайда болуы мен алдын алу мәселелерін қарастырады.

Модульдің болжамды тақырыптары:

- 1) балалар қоғамдық бірлестігі қызметінің психологиялық-педагогикалық негіздері;
- 2) бала жағдайының психологиялық-педагогикалық диагностикасы;
- 3) балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі балалардың жас ерекшеліктері;
- 4) балалар қоғамдық бірлестіктеріндегі шығармашылық қызмет арқылы өзара қарым-қатынас психологиясы;

5) балалар қоғамдық бірлестігін ұйымдастыру-педагогикалық сүйемелдеу.

17. Теориялық-технологиялық модуль жаңа педагогикалық, жобалық және зерттеу технологияларын, балалар қоғамдық бірлестігі қызметінің мазмұны мен формаларын, оларды қолдану ерекшеліктерін, негізгі күтілетін нәтижелерді ашады.

Модульдің болжамды тақырыптары:

- 1) STEM білім беру – қосымша білім берудегі жаңа технологиялар;
- 2) балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастыру бойынша бағдарламалар әзірлеудің теориялық негіздері;
- 3) білім беру ұйымдарында өзін-өзі басқару органдарының даму келешегі. Балалар қоғамдық бірлестігін құру алгоритмі;
- 4) балалар қоғамдық бірлестіктері – баланы әлеуметтендіру институты;
- 5) қосымша білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыстың инновациялық технологиялары;
- 6) мектептің балалар қоғамдық бірлестігімен өзара қарым-қатынасының формалары мен технологиялары;
- 7) балалар қоғамдық бірлестігін педагогикалық сүйемелдеу.

18. Практикаға бағдарланған модуль практикаға бағдарланған білім беруге көшу жағдайында педагогикалық қызметті жетілдіруге, балалар қоғамдық бірлестігінің практикалық жұмысы барысында меңгерілуі мүмкін инновациялық жобаларды іске асыруға ықпал етеді.

Балалар қоғамдық бірлестіктерінің мемлекеттік және қоғамдық институттармен өзара әрекеттесуі.

Модульдің болжамды тақырыптары:

- 1) оқушылардың әлеуметтік-тұлғалық дамуы бойынша білім беру ұйымдарындағы жобалау-зерттеу қызметі;
- 2) балалар қоғамдық бірлестігінің азаматтық және шығармашылық қызметінің әртүрлі формаларын құрудағы балалар-жасөспірімдер бастамаларын дамыту;
- 3) балалар қоғамдық бірлестігінің коммуникациялық ортадағы тренинг және коучинг технологиялары;
- 4) балалар қоғамдық бірлестігі жұмысын ұйымдастырудағы инновациялық тәсілдер;
- 5) балалардың әлеуметтік коммуникациясын, ақпараттық кеңістікті, бала тұлғасының шығармашылық дамуын дамытуға арналған тренингтер.

6-тарау. Оқу процесін ұйымдастыру

19. Оқу процесін ұйымдастыру аудиториялық және қашықтан оқыту түрінде сабақтар өткізуді, сондай-ақ, тыңдаушылардың өз бетінше жұмыс жасауын қарастырады.

20. Бағдарлама педагогтердің шығармашылығын таныту үшін дәстүрлі және инновациялық тәсілдерді қолдана отырып, қажетті жағдай жасайды. Бағдарлама педагогтердің шығармашылығын таныту үшін дәстүрлі және инновациялық тәсілдерді қолдана отырып, қажетті жағдай жасайды. Бағдарлама заманауи талаптарға сәйкес балаларға қосымша білім беру қызметін және даму үдерісін заңнамалық және нормативтік құқықтық, ғылыми-зерттеу, бағдарламалық-әдістемелік, практикалық қамтамасыз етуге және Қазақстан Республикасының қосымша білім беру сапасын жетілдіру бойынша мақсаттылық, тұтастық және әрекеттердің жүйелілігін қамтамасыз етуге бағытталған теориялық және практикалық сабақтарды қамтиды.

21. Оқу процесі оқытудың интерактивті әдістері арқылы жүзеге асырылады: пікірсайыстар, тренингтер, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірге шешу, жобаларды қорғау.

22. Курс тыңдаушыларының мақсатты тобы: меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандары.

7-тарау. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

23. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету – бұл Бағдарламаның модульдері бойынша қажетті барлық оқу-әдістемелік құжаттардың және материалдардың көмегімен қосымша білім беру ұйымдарының педагогтері мен бейіні бойынша мамандарын оқытуды ұйымдастыру және оны іске асыру үшін қажетті жиынтық.

24. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету мынадай материалдардан тұрады.
оқу-әдістемелік құралдар;
тренер/оқытушы/тьютор, тыңдаушыға арналған әдістемелік ұсынымдар;
дәріс конспектісі;
практикалық сабақтар бойынша құралдар;
білуін, меңгеруін, дағдысын бақылау материалдары;
гlossарий (анықтамалық, сөздік);
таныстырылым және үлестірмелі материалдар;
практикалық сабақтың әдістемелік материалдары;
аудио, бейне және мультимедиялық материалдар;
негізгі, қосымша әдебиеттер ретінде тыңдаушыларға ұсынылатын оқу әдебиеттерінің тізімдері және басқалар.

Оқу-әдістемелік кешендер басылымдық (кітаптар, кітапшалар) нұсқасында, электронды түрінде де қолданылуы мүмкін.

25. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету Бағдарламаның модульдері бойынша:
1) нормативтік-құқықтық модуль – Қазақстан Республикасының білім мәселелері бойынша заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілерімен;

2) психологиялық-педагогикалық модуль – электрондық оқыту ресурстарымен (аудио-, бейне- материалдары, анимация және суретпен сипаттау), тренингтің, практикалық сабақтың әдістемелік материалдарымен;

3) теориялық-технологиялық модуль – оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру бойынша бағдарламалармен, білім мазмұнын жаңарту бойынша әдістемелік ұсынымдармен, оқу-әдістемелік құралдарымен, оқу-анықтамалық (глоссарий, анықтамалық, сөздік және басқа) материалдарымен;

4) практикаға бағдарланған модуль – заманауи оқу-әдістемелік кешендердің, практикалық сабақтардың, шеберлік сыныптардың, тренингтердің, таныстырылым материалдарының әзірлемелерімен;

5) әр модуль – басылып шыққан немесе электронды нұсқадағы дәрістердің конспекттерімен іске асырылады.

8-тарау. Оқу нәтижелерін бағалау

26. Курс соңында балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдардың педагогтері мен бейіні бойынша мамандардың білімдерін жаңарту, толықтыру және кәсіби құзыреттілік дағдыларын жетілдіру қарастырылады.

27. Оқу процесінің соңында тыңдаушылардың білімдерін бақылау және бағалау мақсатында (таңдау бойынша):

- 1) жобаны презентациялау;
- 2) қорытынды тестілеу жүргізіледі.

28. Курстың қорытындысы бойынша тест тапсырмалары:

- 1) білім беру жүйесіндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерді;
- 2) қосымша білім беру ұйымдарын басқаруға заманауи тәсілдерді;
- 3) шығармашылық қызмет үдерісінде психологиялық-педагогикалық аспектілерді;
- 4) оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін білуге қатысты сұрақтарды қамтиды.

29. Курстың қорытындысы бойынша жобаның тұсаукесері зерттеу жұмысын жеке немесе оқыған модульдер бойынша топта қорғауды қарастырады.

30. Бағдарламаны іске асырудың қорытындысы бойынша бақылау жұмысын бағалау өлшемдері.

«Сынақ» (тест: 50 пайыз және одан жоғары) – педагог және бейіні бойынша маман орындалған тапсырманың проблемалық саласын біледі, шешілетін проблеманың бастапқы себептерін түсінеді, тапсырманы орындау үшін білімдерін қолданады, проблеманы шешу үшін тәсілдерді (әдістер, құралдар, нысандар, аспаптар және тағы басқа) талдайды және жинақтайды, күнделікті практика проблемаларын шешу үшін тапсырманы орындау

маңыздылығын бағалайды.

«Сынақтан өтпейді» (тест: 50 пайыздан төмен) – педагог және бейіні бойынша маман орындалған тапсырманың проблемалық саласын жеткіліксіз біледі, шешілетін проблеманың бастапқы себептерін түсінбейді, тапсырманы орындау үшін білімдерін қолданбайды, проблеманы шешу үшін тәсілдерді (әдістер, құралдар, нысандар, аспаптар және тағы басқа) талдай алмайды және жинақтай алмайды, күнделікті практика проблемаларын шешу үшін тапсырманы орындау маңыздылығын төмен бағалайды.

9-тарау. Курстан кейінгі қолдау

31. Курстан кейінгі қолдау педагогтің жеке міндеттерін шешуге бағдарланған, мынадай элементтерден тұрады: өзін анықтауы, құзыреттілігінің өзектілігі, кері байланыс, үздіксіздік. Курстан кейінгі кезең толық жасалған рефлексияны, Курстан соң олардың іске асыратын қызметі туралы шығармашылық есебін болжайды.

32. Курстан кейінгі қолдау көрсетуде педагогтің қызметіне мынадай нысандар қолданылады:

- 1) кәсіби дамуының нәтижелері;
- 2) педагог Курс өткен соң бірінші күнтізбелік жыл ішінде үштен кем емес өзіндік жұмысын ұйымдастыру және өткізу;
- 3) Курстан өткен және алған білімін, біліктілігін, дағдыларын жұмыс тәжірибесінде қолданатын педагогтерді тәжірибе алмасу бойынша іс-шараларға қатысуға тарту, олардың іс-тәжірибесін көпшілік алдында мойындау;
- 4) Курс бағдарламасына түзету енгізу.

33. Педагогтің қызметіне курстан кейінгі қолдау көрсету мониторингі үш жыл бойы жылына бір рет сырттай немесе қашықтық нысанында өткізіледі.

34. Курстан соң әр тындаушы кәсіби дамуының жеке жоспарын даярлайды және курс ұйымдастырушыларына шығармашылық есебін жібереді.

10-тарау. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

35. Курстың оқу процесін жүргізу барысында қолданылатын негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі:

1) Қазақстан Республикасында балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2014 ж.;

2) «Аула клубтарының қызметін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар» – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2013 ж.;

3) «Жалпы білім беретін мектептер мен қосымша білім беру

ұйымдарында әскери-патриоттық клубтардың қызметін ұйымдастыру» әдістемелік ұсынымдар – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2014 ж.;

4) Балалар аула клубтары үшін қосымша білім беру оқу бағдарламалары және әдістемелік материалдар жинағы – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2014 ж.;

5) Әдістемелік ұсынымдар «Балаларға қосымша білім беру жүйесінде ата-аналар қоғамдастығы және азаматтық қауымдастығымен ынтымақтасу әдістемесі» – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2015 ж.;

6) Шиеленістік жағдайларды шешу, толеранттылық және әр алуан мәдени ортада әрекеттесу бойынша әлеуметтік құзыреттілікті қалыптастыру. Білім беру жүйесінің басшыларына, психологтарына, педагогтеріне және әлеуметтік қызметкерлеріне арналған әдістемелік құрал. Асылбекова Л.У. – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Астана, 2013 ж.;

7) Қазақстан Республикасында балаларға қосымша білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдері – «Республикалық қосымша-білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК, Нұр-Сұлтан, 2019 ж.;

8) «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері, 2019 ж.;

9) Детское движение Казахстана: проблемы реформирования. Дмитриенко Е.А., 2017 ж.;

10) «Детско-юношеское движение в Казахстане: опыт, инициативы, социализация» («Жас Ұлан», «Скауты Великой Степи, Академия юных патриотов и др.»), – Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2018 ж.;

11) Детское общественное объединение в системе социального воспитания детей и юношества. Алиева. Л.В., Мәскеу;

12) Неформальное образование детей и молодежи в общественных объединениях. Фришман И.И., 2008 ж.;

13) Воспитательная работа в детских и юношествах объединениях в современных условиях. Фомина А.Б., Фомин Н.С., Мәскеу;

14) Деятельность детских общественных объединений как фактор социализации подростков. Искандирова Т.Н., 2005 ж.

**Образовательная программа курса повышения квалификации
«Детские общественные объединения как субъекты социального
воспитания» для педагогов и специалистов по профилю организаций,
реализующих образовательные программы
дополнительного образования детей**

Глава 1. Общие положения

1. Образовательная программа курса повышения квалификации «Детские общественные объединения как субъекты социального воспитания» для педагогов и специалистов по профилю организаций, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей (далее – Программа), включает в себя круг вопросов, касающихся развития и дальнейшего совершенствования дополнительного образования детей социально-педагогического направления, предусматривает обновление теоретических, практических знаний и расширение профессиональных навыков педагогов, оказание им методической помощи.

2. Программа разработана РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования» Министерства образования и науки Республики Казахстан на основе диагностики путем анкетирования профессиональных затруднений и потребностей педагогов, также анализа.

3. Продолжительность Курса повышения квалификации (далее – Курс) составляет 80 часов. При составлении расписания допускаются изменения в тематике Программы с учетом обновлений науки и педагогических технологий.

4. Образовательный процесс Курса включает интерактивные формы обучения: лекция, практическое занятие, творческая мастерская, мастер-класс, работа в малых группах, круглый стол, конференция, тренинг, защита проектов.

5. Программа направлена на совершенствование профессионального и педагогического мастерства педагогов организаций, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей.

6. Программа позволяет напрямую взаимодействовать с педагогическими работниками, обобщившими накопленный опыт, проанализировавшими свою деятельность с точки зрения инновационности и на основе изученного опыта спроектировать вариативную модель педагогической деятельности.

7. Программа способствует развитию и совершенствованию методики ведения обучающих программ, проявлению творчества педагогов с применением традиционных и инновационных методов по социально-педагогическому направлению.

Глава 2. Глоссарий

8. Понятия, используемые в Программе:

1) социальное воспитание – целенаправленный процесс формирования социально значимых качеств личности ребенка, необходимых ему для успешной социализации;

2) детские общественные объединения – составная часть социального движения, представляющая совместные действия детей и взрослых, объединившихся с целью накопления социального опыта, формирования ценностных ориентаций и самореализации;

3) детское самоуправление – необходимая составляющая воспитательного процесса, обучение всех детей основам демократических отношений в обществе, умению управлять собой, своей жизнью в коллективе, бескорыстная забота о людях, Родине, природе, мире, о самом себе;

4) клуб (от англ. club или club через нем. club) – место встречи людей с едиными интересами (деловыми, познавательными, развивающими, развлекательными, коллекционированием и прочими), зачастую официально объединённых в сообщество, организацию или ассоциацию;

5) STEAM – универсальный практико-ориентированный подход, который позволяет ученикам справляться с задачами любой сложности.

Глава 3. Тематика Программы

9. Тематика Программы с указанием количества теоретических и практических академических часов:

1) нормативный правовой модуль – 6 часов (6 – теория).

Введение. Дополнительное образование детей в Республике Казахстан: состояние и перспективы развития – 2 часа (2 – теория).

Законодательные и нормативные правовые основы регулирования деятельности организаций, организующих деятельность детского общественного объединения – 2 часа (2 – теория).

Антикоррупционные меры в организациях образования – 2 часа (2 – теория);

2) психолого-педагогический модуль – 22 часа (10 – теория, 12 – практика).

Психолого-педагогические основы деятельности детских общественных объединений – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Психолого-педагогическая диагностика состояния ребенка – 6 часов (2-теория, 4 – практика).

Возрастные особенности развития детей в детских общественных объединениях – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Психология взаимодействия через творческую деятельность в детских общественных объединениях – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Организационно-педагогическое сопровождение в детских общественных

объединениях – 4 часа (2 – теория, 2 – практика);

3) теоретико-технологический модуль – 24 часа (12 – теория, 12 – практика).

STEM образование – новые технологии в дополнительном образовании – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Теоретические основы разработки программ по организации работы детского общественного объединения – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Перспективы развития органов самоуправления в организациях образования. Алгоритм создания детского общественного объединения – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Детские общественные объединения – институт социализации ребёнка – 2 часа (2 – практика).

Инновационные технологии в работе с детьми с особыми образовательными потребностями в условиях дополнительного образования – 2 часа (2 – теория).

Формы и технологии взаимодействия школы с детскими общественными объединениями – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Педагогическое сопровождение детского общественного объединения – 4 часа (2 – теория, 2 – практика);

4) практико-ориентированный модуль – 28 часов (10 – теория, 18 – практика).

Проектно-исследовательская деятельность в организациях образования по социально-личностному развитию школьников – 6 часов (2 – теория, 4 – практика).

Развитие детско-юношеских инициатив в создании различных форм гражданской и творческой деятельности детского общественного объединения – 6 часов (2 – теория, 4 – практика).

Технологии тренинга и коучинга в коммуникационной среде детского общественного объединения – 6 часов (2 – теория, 4 – практика).

Инновационные подходы в организации работы детского объединения – 6 часов (2 – теория, 4 – практика).

Тренинги на развитие детской социальной коммуникации, информационного пространства, творческого развития личности ребёнка. Защита проекта – 4 часа (2 – теория, 2 – практика).

Всего – 80 академических часов: теория – 38, практика – 42.

Глава 4. Цель, задачи и ожидаемые результаты Программы

10. Цель Программы: создание условий для обновления знаний и совершенствования профессионального мастерства педагогов и специалистов по профилю организаций, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей.

11. Для достижения цели Программы определены следующие задачи:

1) ознакомление слушателей с обновлениями в законодательных и нормативных правовых актах системы образования, содержании дополнительного образования, современных образовательных технологиях обучения;

2) внедрение интегрированных подходов к различным видам воспитания и социализации личности обучающегося;

3) проектирование отдельных компонентов педагогической деятельности или воспитательного процесса в детском общественном объединении;

4) ознакомление с достижениями науки и лучшим опытом социализации личности обучающегося в детском общественном объединении;

5) оказание методической и практической помощи педагогам, работающим с детским общественным объединением.

12. По завершении Курса у педагогов и специалистов по профилю организаций, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей, будут обновлены знания и совершенствованы навыки профессиональной компетентности.

По завершении Курса слушатели:

1) знают:

законодательные и нормативные правовые основы регулирования деятельности организаций, организующих деятельность детского общественного объединения;

состояние и перспективы развития дополнительного образования детей в Республике Казахстан;

антикоррупционные меры в организациях образования;

направления воспитательной работы с детьми и подростками на основе общенациональной идеи «Мәңгілік ел», Программы «Рухани жаңғыру»;

основные принципы воспитания (гуманизм, патриотизм, духовность, толерантность и другие);

сущность системного, компетентностного и деятельностного подходов в образовании.

2) умеют:

пользоваться психолого-педагогическими основами деятельности детских общественных объединений и психолого-педагогическую диагностику состояния ребенка;

различить возрастные особенности развития детей и психологию взаимодействия через творческую деятельность в детских общественных объединениях.

3) владеют:

теоретическими основами разработки программ по организации работы детского общественного объединения и перспективы развития органов самоуправления в организациях образования. Алгоритм создания детского общественного объединения;

проектно-исследовательскими деятельностями в организациях образования по социально-личностному развитию школьников и инновационные подходы в организации работы детского общественного объединения.

Глава 5. Структура и содержание Программы

13. Структура Программы:

- 1) общие положения;
- 2) глоссарий;
- 3) тематика Программы;
- 4) цель, задачи и ожидаемые результаты Программы;
- 5) структура и содержание Программы;
- 6) организация учебного процесса;
- 7) учебно-методическое обеспечение Программы;
- 8) оценивание результатов обучения;
- 9) посткурсовое сопровождение;
- 10) список основной и дополнительной литературы.

14. Содержание Программы состоит из четырех модулей:

- 1) нормативный правовой;
- 2) психолого-педагогический;
- 3) теоретико-технологический;
- 4) практико-ориентированный.

15. Нормативный правовой модуль раскрывает вопросы обновления законодательной, нормативной правовой базы детских общественных объединений, дополнительного образования детей, модернизации казахстанского образования.

Примерные темы модуля:

- 1) дополнительное образование детей в Республике Казахстан: состояние и перспективы развития;
- 2) законодательные и нормативные правовые основы регулирования деятельности организаций, организующих работу детского общественного объединения;
- 3) антикоррупционные меры в организациях образования.

16. Психолого-педагогический модуль предполагает совершенствование знаний по психолого-педагогической работе с детьми, развитию личности ребенка, детским возрастным особенностям, рассматривает закономерности становления детского объединения, проблемы межличностного общения, возникновения и преодоления межличностных и групповых конфликтов.

Примерные темы модуля:

- 1) психолого-педагогические основы деятельности детских общественных объединений;

- 2) психолого-педагогическая диагностика состояния ребенка;
- 3) возрастные особенности развития детей в детских общественных объединениях;
- 4) психология взаимодействия через творческую деятельность в детских общественных объединениях;
- 5) организационно-педагогическое сопровождение в детских общественных объединениях.

17. Теоретико-технологический модуль раскрывает новые педагогические, проектные и исследовательские технологии, содержание и формы деятельности детской общественной объединении, особенности их применения, основные ожидаемые результаты.

Примерные темы модуля:

- 1) STEM образование – новые технологии в дополнительном образовании;
- 2) теоретические основы разработки программ по организации работы детского общественного объединения;
- 3) перспективы развития органов самоуправления в организациях образования. Алгоритм создания детского общественного объединения;
- 4) детские общественные объединения – институт социализации ребёнка;
- 5) инновационные технологии в работе с детьми с особыми образовательными потребностями в условиях дополнительного образования;
- 6) формы и технологии взаимодействия школы с детскими общественными объединениями;
- 7) педагогическое сопровождение детского общественного объединения.

18. Практико-ориентированный модуль Курса способствует совершенствованию педагогической деятельности в условиях перехода к практико-ориентированному образованию, реализации инновационных проектов, освоение которых возможно в ходе практической работы детского общественного объединения.

Примерные темы модуля:

- 1) проектно-исследовательская деятельность в организациях образования по социально-личностному развитию школьников;
- 2) развитие детско-юношеских инициатив в создании различных форм гражданской и творческой деятельности детского общественного объединения;
- 3) технологии тренинга и коучинга в коммуникационной среде детского общественного объединения;
- 4) инновационные подходы в организации работы детского общественного объединения;
- 5) тренинги на развитие детской социальной коммуникации, информационного пространства, творческого развития личности ребёнка.

Глава 6. Организация учебного процесса

19. Организация учебного процесса предусматривает проведение занятий в аудиторной и дистанционной формах, а также самостоятельную работу слушателя.

20. Программа предоставляет необходимые условия для проявления творчества педагогов с применением традиционных и инновационных методов. Программа включает теоретические и практические занятия по законодательному и нормативному правовому, научно-исследовательскому, программно-методическому, практическому обеспечению процесса функционирования и развития дополнительного образования детей и призван обеспечить целенаправленность, целостность и системность действий по совершенствованию качества дополнительного образования Республики Казахстан в соответствии с современными требованиями.

21. Образовательный процесс включает интерактивные методы обучения: дискуссии, тренинги, обсуждение видеофильмов, совместное решение вопросов, защиту проектов.

22. Целевая группа слушателей Курса: педагоги и специалисты по профилю организаций, организующих деятельность детского общественного объединения, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей, независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности.

Глава 7. Учебно-методическое обеспечение Программы

23. Учебно-методическое обеспечение – это совокупность всех учебно-методических документов и материалов по модулям Программ, необходимых для организации и осуществления с их помощью обучения педагогов и специалистов по профилю организаций дополнительного образования.

24. Учебно-методическое обеспечение содержит следующие материалы:

- учебно-методические пособия;
- методические рекомендации для тренера/преподавателя/тьютора, слушателя;
- конспекты лекций;
- пособия по практическим занятиям;
- материалы контроля знаний, умений, навыков;
- гlossарий (справочник, словарь);
- презентационные и раздаточные материалы;
- методические материалы практических занятий;
- аудио, видео и мультимедийные материалы;
- список учебной литературы, рекомендуемой слушателям в качестве основной и дополнительной литературы и другие.

Учебно-методические комплексы могут использоваться как на бумажных носителях (книги, брошюры), так и в электронном виде.

25. Учебно-методическое обеспечение осуществляется по модулям Программы:

1) нормативный правовой модуль – законодательными и нормативными правовыми актами Республики Казахстан по вопросам образования;

2) психолого-педагогический модуль – электронными образовательными ресурсами (аудио, видеоматериалы, анимации и иллюстрации), методическими материалами тренингов и практических занятий;

3) теоретико-технологический модуль – программами по организации учебно-воспитательной работы, методическими рекомендациями по обновлению содержания образования, учебно-методическими пособиями, справочными материалами (глоссарий, справочник, словарь и др.);

4) практико-ориентированный модуль – разработками современных учебно-методических комплексов, практических занятий, мастер-классов, тренингов, презентационных материалов;

5) каждый модуль – конспектами лекций в печатном или электронном вариантах.

Глава 8. Оценивание результатов обучения

26. По завершении Курса предусматривается у педагогов и специалистов по профилю организаций, реализующих образовательные программы дополнительного образования детей, обновление, пополнение знаний и совершенствование навыков профессиональной компетентности.

27. По завершении образовательного процесса с целью контроля и оценки знаний слушателей проводятся (по выбору):

1) презентация проекта;

2) итоговое тестирование.

28. Тестовые задания по итогам Курса включают вопросы на знание:

1) законодательных и нормативных правовых актов системы образования;

2) современных подходов к управлению организацией дополнительного образования;

3) психолого-педагогических аспектов в процессе творческой деятельности;

4) инновационных технологий и методов обучения.

29. Презентация проекта по итогам Курса предусматривает защиту исследовательской работы индивидуально или в группе по изученным модулям.

30. Критерии оценки контрольной работы по итогам реализации Программы.

«Зачет» (тест: 50 процентов и выше) – педагог и специалист по профилю

знает проблемную область выполненного задания, понимает первопричины решаемой проблемы, применяет знание для выполнения задания, анализирует и синтезирует подходы (методы, средства, формы, инструментарий и другие) для решения проблемы, оценивает значимость выполнения задания для решения проблем повседневной практики.

«Незачет» (тест: ниже 50 процентов) – педагог и специалист по профилю недостаточно знает проблемную область выполненного задания, не понимает первопричины решаемой проблемы, не применяет знание для выполнения задания, не умеет анализировать и синтезировать подходы (методы, средства, формы, инструментарий и другие) для решения проблемы, низко оценивает значимость выполнения задания для решения проблем повседневной практики.

Глава 9. Посткурсовое сопровождение

31. Посткурсовое сопровождение ориентировано на решение частных задач педагога, состоит из следующих элементов: самоопределение, актуальность компетентностей, обратная связь, непрерывность. Посткурсовой период предполагает полномасштабную рефлекссию, творческий отчет об осуществляемой им деятельности после Курса.

32. В посткурсовом сопровождении деятельности педагога используются следующие формы:

- 1) результаты профессионального развития;
- 2) организация и проведение в течение первого календарного года после прохождения Курса не менее трех самостоятельных работ педагогом;
- 3) привлечение педагогов, прошедших Курс и успешно применяющих полученные знания, умения, навыки на практике, к участию в мероприятиях по обмену опытом, публичное признание их опыта (публикации в средствах массовой информации);
- 4) корректировка Программы Курса.

33. Мониторинг посткурсового сопровождения деятельности педагога проводится в течение трех лет один раз в год заочно либо в дистанционной форме.

34. Каждый слушатель после Курса готовит индивидуальный план профессионального развития и направляет творческий отчет организаторам курса.

Глава 10. Список основной и дополнительной литературы

35. Список основной и дополнительной литературы, используемой в ходе проведения учебного процесса Курса:

- 1) Методические рекомендации по организации деятельности детских

общественных организаций в Республике Казахстан – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2014 г.;

2) «Методические рекомендации по организации деятельности дворовых клубов» – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2013 г.;

3) Методические рекомендации «Организация деятельности военно-патриотических клубов в общеобразовательных школах и организациях дополнительного образования» – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2014 г.;

4) Сборник образовательных учебных программ дополнительного образования и методических материалов для Детских дворовых клубов – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2014 г.;

5) Методические рекомендации «Методика сотрудничества с родительской общественностью и гражданским сообществом в системе дополнительного образования детей» – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2015 г.;

6) Формирование социальной компетентности разрешения конфликтных ситуаций, толерантности и взаимодействия в многообразной культурной среде. Методическое пособие для руководителей системы образования, психологов, педагогов и социальных работников. Асылбекова Л.У. – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Астана, 2013 г.;

7) Концептуальные подходы к развитию дополнительного образования детей в Республике Казахстан – РГКП «Республиканский учебно-методический центр дополнительного образования», Нур-Султан, 2019 г.;

8) Концептуальные основы воспитания в условиях реализации программы «Рухани жаңғыру», 2019 г.;

9) Детское движение Казахстана: проблемы реформирования. Дмитриенко Е.А., 2017 г.;

10) «Детско-юношеское движение в Казахстане: опыт, инициативы, социализация» («Жас Ұлан», «Скауты Великой Степи, Академия юных патриотов и др.»), Национальная академия образования им. И. Алтынсарина;

11) Детское общественное объединение в системе социального воспитания детей и юношества. Алиева. Л.В., Москва;

12) Неформальное образование детей и молодежи в общественных объединениях. Фришман И.И., 2008 г.;

13) Воспитательная работа в детских и юношествах объединениях в современных условиях. Фомина А.Б., Фомин Н.С., Москва;

14) Деятельность детских общественных объединений как фактор социализации подростков. Искандирова Т.Н., 2005 г.